

**Міністерство освіти і науки України
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського**

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І СУЧАСНІСТЬ

**Матеріали
XXIX наукової конференції
здобувачів вищої освіти**

Випуск 44

Одеса – 2023

УДК: 001:005.745

I – 90

Збірник містить тези доповідей окремих учасників
XXIX наукової конференції здобувачів вищої освіти
«Історичний досвід і сучасність».

Редакційна колегія збірника:

Богданова І. М., доктор педагогічних наук, професор,
Букач В. М., кандидат історичних наук, приват-професор,
Наумкіна С. М., доктор політичних наук, професор,
Сокаль М. А., кандидат філологічних наук, доцент,
Сухотеріна Л. І., доктор історичних наук, професор.

Відповідальний редактор – Букач В. М.

Друкується за рішенням Вченої ради Південноукраїнського
національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського
від 25 травня 2023 року, протокол № 12.

(С) Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського (м. Одеса), 2023.

(С) Букач В. М., упорядник, 2023.

сучасного покоління, вражають оригінальністю творчого мислення і неординарними авторськими способами презентації. Сергій Жадан став письменником, який має вплив на формування громадської думки. Люди, особливо молодь, підуть за ним у вогонь та воду, бо це саме той чоловік, який може об'єднати людей за допомогою творчості і свого особистого підходу до висловлювання думки.

-
1. Жадан про політику, літературу...: інтерв'ю. *Українська правда*.// <https://www.youtube.com/watch?v=g3FdtYoeKdw>
 2. Жадан С. В. Ворошиловград. Харків: Фоліо, 2012. 442 с.
 3. Землянська А., Землянський А. Екзистенційні пошуки «втраченого покоління» в романі С. Жадана «Ворошиловград». *Наукові записки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди*. 2020. № 95. С. 47 - 69.
 4. Сергій Жадан про себе розказав цікаві факти. *Курцев PRO*. // <https://www.youtube.com/watch?v=EsNWBp2wT9U>
 5. Шарова Т. М., Посадна Т. В. Художній час як своєрідне явище художньо-словесної творчості В. Родіонова. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету: Філологія*. 2015. № 18. С. 50 - 52.

РІДНИЙ КРАЙ У ТВРЧОСТІ ПАВЛА БОЦУ

Григореску П.

Павло Боцу – поет своєї землі, свого народу та свого часу. Народився в 1933 році в молдавському селі Чамашир (нині село Приозерне Ізмаїльського району Одеської області) в селянській родині. Навчався у сільській школі. З дитинства П. Боцу виявив талант у літературній творчості, перемагав у тематичних олімпіадах. Потім закінчив Білгород-Дністровське педучилище. Вищу освіту здобув у педагогічному інституті імені І. Крянге в Кишиневі. своє подальше життя та кар'єру пов'язав із Молдовою. Він хотів стати учителем, а у підсумку став журналістом. Починав із рядового співробітника в газеті «Молдова сочиалистэ». Пізніше, з 1965 року до кінця життя був

головою Спілки письменників Молдавської РСР, з 1967 року – секретарем правління Спілки письменників СРСР. За книгу віршів «Касэ ын Бужяк» («Будинок у Буджаку») в 1974 році здобув державну премію Молдавської РСР. Поету було присвоєно звання заслуженого діяча мистецтв Молдови.

Павло Боцу писав на протязі трьох десятиліть молдавською мовою, а також перекладав свої твори російською мовою. Його творчість близька до душі читача, тому що вона розповідає про землю, Батьківщину, матір, історію країни. Особливе місце у творчості П. Боцу займає тема рідного краю. Джерелом поезії послужило його дитинство, яке пройшло на рідній землі, у хаті «са un cuib pe crengile razelor solare» («Casa mea») (наче гніздо на гілках сонячних променів) [4, с. 3]. Дитинство поета було сколихнуте казками Чамаширу, південними піснями та баладами: дитина була наповнена запахами й звуками рідної землі, барвами омитих водою краєвидів, солодким ароматом бруньок. Ті, хто обдарував П. Боцу солодким медом рідної мови, – це мешканці південних земель, прив'язані до землі й села, які знали ціну всьому. Павло Боцу почав свій шлях письменника із віршем про рідний край «Батьківщина» (1959 р.):

«Еу баштина мя о куноск де демулт,
Аиче мэ афлу акасэ,
Суфларя ши пулсул ку грижэ-й аскулт,
Ку дынса де чине че-мь пасэ?
Еа-мь дэруе апе ши черул сенин,
Еа-мь дэруе драгостя тоатэ,
Деачея ши инима мя й-о ынкин —
Звыкниндэ, апринсэ, куратэ». [3, с. 58]
(Батьківщину свою я знаю давно,
Тут я знаходжуся вдома
Дихання і пульс її уважно слухаю,
З нею мене ніщо не лякає?
Вона дарує мені води і чисте небо,
Вона дарує мені всю любов,
Тому і серце мое їй склоняю —
Пульсуюче, запалене, чисте.)

В цьому вірші поезія відзначена чарами рідного місця. Читача ні на мить не залишає фізичне відчуття дивовижного духу його Батьківщини, з

якою поет відчуває ментальну єдність . Поета зачаровує рідний край своєю природою: прозорі води і чисте небо, красиві краєвиди.

У поемі про рідний край «Касэ ын Буҗяк» («Будинок у Буджаку») слову «будинок» поет надає значення «малої батьківщини»:

«О вэд кум се налцэ
Ши креште ын мине...»[2, с. 34]
(Я бачу, як вона підіймається
І росте в мені...),

Він бачить себе в батьківському гнізді частиною генеалогічного дерева:

«Ши фэрэ де тине-с
О фрунзэ ушоарэ,
Че ну май комуникэ ку рэдэчина». [2, с. 34]
(І без тебе
Я легкий листочок,
Який уже не має зв'язку з коренем).

Рідний край митець бачить як зв'язок зі своїм корінням, зі своїми предками. Павло Боцу образно пише, що тут всі покоління дідів та батьків кільцями лягали в деревину, створююче велике дерево:

«На ветви ствол дробился в вышине,
Стремилось древо к солнечному свету.
И вот теперь оно досталось мне,
Потомку, расточителю, поэту». [1, с. 7]
(На гілці стовбур дробився у висоті,
Прагнуло дерево до сонячного світла.
І ось тепер воно дісталось мені,
Нащадку, марнотратнику, поетові).

Поет «вирощує» історію, далеку та близьку, у живу тканину сучасності. Зв'язує покоління своїх предків, які жили на цій землі з собою. Так, Павло Боцу, як і належить синові свого народу, не забуває про першоджерела – своїх прадідів.

Тема рідного краю в творчості П. Боцу тісно зв'язана з людьми, які живуть на його малій батьківщині. Він пише про своїх земляків шанобливо, з гордістю, але в ньому ніколи не бере гору сліпа любов, коли вже за рідним деревом не видно лісу:

«Здесь не бросают слов на ветер,

Умея смладу их беречь.
Как старики, иные дети
Ведут свою скупую речь.
Зато, когда зимою черной
Ветра о засухе поют,
Они спокойно и упорно
Творят судьбу свою и труд». [4, с. 8]
(Тут не кидають слів на вітер,
Вміючи смолоду їх берегти.
Як старі, інші діти
Ведуть свою скупу мову.
Зате коли зимою чорною
Вітри про посуху співають,
Вони спокійно і наполегливо
Творять долю свою і працю).

П. Боцу у своїй поезії наводить метафоричні описи природи рідного краю:

«С'а реземат Бужякул
Ку умэрул де апе,
Ши Дунэря ыл спалэ
Бужяк, Бужяк,
Ци-й вынтул ка о ламэ,
Пе кытэ апэ – атыта степэ арсэ,
Вине кымпул пынэ'н ушэ
Ши м'аштяптэ диминяца.
Вине степа ши мэ'мбатэ
Ку тэрий де браздэ адынкэ» [3, с. 41,43]
(Підперся Буджак
Плечима на води,
І Дунай його омиває
Буджак, Буджак,
Твій вітер, як лезо
На скільки води – стільки спаленого степу,
Сонячні промені б'ють йому в обличчя,
Поле підходить до дверей
І чекає мене вранці.
Приходить степ і мене напуває
З силами глибокої борозди).

Тема рідного краю однією з найулюбленіших в творчості Павла Боцу. Описуючи та розкриваючи красу рідної землі, поет пишається, що Батьківщина є для нього цінним скарбом, прикрашеним піснями та сонцем:

«Е баштина мя; е пэмынтул стрэбун,
Ка фиу де крединцэ мэ аре.
Еу астэзь аш вря ка пе тымпле сэ-й пун
Кунуне дин кынтек ши соаре». [3, с. 58]
(Це моя батьківщина; це прадавня земля,
Має мене як вірного сина.
Сьогодні я хотів би її обвінчати
Вінцем із пісні і сонцем)

-
1. Боцу П. П. Избранная лирика/ Пер. с молдавского. Москва: Молодая гвардия, 1972. 32 с.
 2. Боцу П. Касэ ын Бужжак. Кишинэу: Картя Молдовеняскэ, 1973. 117 с.
 3. Боцу П. Скриерь алесе. Кишинэу: Литература Артистикэ, 1983. 542 с.
 4. Voțu P. Strămoși. Odesa: Astroprint, 2003. 105 p.

ПЕРЕКАЗ «ОСКАР І РОЖЕВА ПАНІ» Е. Е. ШМІТТА

Малакі В.

Ерік Еммануель Шмітт став одним із найпопулярніших франкомовних авторів і одним із найбільш представлених у світі. Його твори перекладені 40 мовами, п'єси ставлять у більш ніж 50-ти країнах світу (Мета його п'єс – спровокувати думку, втягнути глядача в діалог). Письменника хвилює тема долі і меж людської свободи: ми обираємо свою долю, вибудовуємо її чи отримуємо удари і відстоюємо себе – чи знає людина, хто вона і куди прямує? Ці та інші філософські проблеми, поставлені в межах короткого художнього тексту, важливі, вже своєю іфокативною постановкою. Е. Е. Шмітт з тих письменників, хто пропонує готову відповідь. [2, с. 215]

«Оскар і Рожева пані» – це хвилююча розповідь, в якій ставляться глибокі і серйозні питання. У творі відсутній конфлікт між персонажами у традиційному розумінні, він скоріше у вічних питаннях, у філософії: сприймати смерть як покарання чи як даність? І цей переказ стає платформою для роздумів. Автор порушує перед читачами проблеми, але не пропонує їх вирішення, ставить запитання, та не дає відповідей.